

Český symbolismus a dekadence

LS 2012/13 úterý 9:10–10:40

Vyučuje:

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

Forma:

volitelný seminář, 2 hodiny týdně, 1 semestr

Požadavky pro získání atestace:

Aktivní účast na semináři na základě četby a studia určených děl a odborné literatury; vystoupení (referát a koreferát) na vybrané téma.

Charakteristika kursu:

Seminář je zaměřen na podoby, proměny, koncepce a inspirace syntetismu, resp. symbolismu a dekadence v české literatuře období fin de siècle. Pozornost je soustředěna na hledání podstatných momentů a souvislostí různorodých konceptů modernismu v básnických, prozaických, esejistických, kritických a polemických textech (A. Breisky, O. Březina, K. Hlaváček, J. Karásek, E. Lešehrad, S. K. Neumann, J. Opolský, A. Procházka, A. Sova, F. X. Šalda, K. Toman, L. Ziková ad.), na charakteristiku dekadentně symbolistní obraznosti a stylizace, na sledování proměn obsahu klíčových pojmů a perspektiv v dobovém uměleckém a společenském kontextu i v pozdějších literárněhistorických interpretacích.

Tematické okruhy:

Předpoklady a možnosti, proměny situace v 70. a 80. letech 19. století.

Generační hledisko, kontinuita a diskontinuita, přelom 80. a 90. let.

Formulace moderního stanoviska, vyhraňování generace 90. let; syntetismus a symbolismus.

Vnitřní diferenciaci modernistické generace, různorodé možnosti dalšího směřování.

Dekadence jako myšlenkový směr, dekadentní symbolismus.

Vztahy mezi literaturou a výtvarným uměním na přelomu století.

Literatura:

H. Bednaříková: *Česká dekadence*, Brno 2000.

P. Bourdieu: *Teorie jednání*, Praha 1998.

J. Brabec: *Poezie na předělu doby*, Praha 1964 + *Panství ideologie a moc literatury*, Praha 2009.

M. Calinescu: *Five Faces of Modernity*, Durham 1987.

F. Coblencová: *Dandysmus*, Praha 2003.

M. Červenka: *Symboly, písně a mýty*, Praha 1966.

M. Červenka, V. Macura, J. Med, Z. Pešat: *Slovník básnických knih*, Praha 1990.

Česká elektronická knihovna: www.ceska-poezie.cz/cek.

ant. *Česká epika* (usp. F. S. Procházka), Praha 1913 (rozšíř. vyd. 1918, 1924) + *Česká lyra* (usp. F. S. Procházka), Praha 1911 (rozšíř. vyd. 1913, 1918, 1926).

Česká literatura na předělu století (ed. J. Hrabáková a J. Janáčková), Jinočany 2001.

Dějiny české literatury 3 (red. M. Pohorský), Praha 1961 (www.ucl.cas.cz/edicee).

Dějiny české literatury 4 (red. Z. Pešat a E. Strohsová), Praha 1995 (www.ucl.cas.cz/edicee).

Důvěrný prostor / Nová dálka. Umění pražské secese (ed. P. Wittlich), Praha 1997.

M. Foucault: *Myšlení vnějšku*, Praha 1996.

P. Fraenkl: K vývoji novodobé české literární kritiky, *Rozpravy Aventina* 5, 1929/30, s. 304 a pokr. + K bojům o mladou literaturu v letech devadesátých, *Rozpravy Aventina* 6, 1930/31, s. 220 a pokr.

- R. Gilman: *Decadence*, London 1979.
- L. Heczková: *Píšící Minervy. Vybrané kapitoly z dějin české literární kritiky*, Praha 2009.
- O. Králík: *Osvobozená slova*, Praha 1995.
- F. V. Krejčí: *Deset let mladé literatury*, Praha 1903.
- Lexikon české literatury* (1. A–G, 2. H–L, 3. M–Ř, 4. S–Ž), Praha 1985–2008.
- J. Máchal: *Boje o nové směry v české literatuře (1880–1900)*, Praha 1926.
- L. Merhaut: *Cesty stylizace*, Praha 1994.
- Moderní revue 1894–1925* (ed. L. Merhaut a O. M. Urban), Praha 1995.
- J. Mukařovský: *Kapitoly z české poetiky* 1, 2, Praha 1948.
- ant. *Nová česká poezie* (ed. V. Dyk a A. Novák), Praha 1907.
- A. Novák, J. V. Novák: *Přehledné dějiny literatury české od nejstarších dob až po naše dny*, Praha 1936–39 (reprint Brno 1995).
- Z. Pešat: *Dialogy s poezií*, Praha 1985.
- M. Praz: *The Romantic Agony*, New York 1968.
- R. B. Pynsent: *Dekadentní Já, Pátrání po identitě*, Praha 1994 + *Ďáblové, ženy a národ. Výbor z úvah o české literatuře*, Praha 2008.
- H. G. Schauer: *Spisy*, Praha 1917.
- Symbolismus v kontextoch a súvislostiach* (ed. E. Maliti), Bratislava 1999.
- F. X. Šalda: *Kritické projevy* 1–4, Praha 1949–51 (www.ucl.cas.cz/edicee).
- O. M. Urban, L. Merhaut, D. Vojtěch in *V barvách chorobných. Idea dekadence a umění v českých zemích 1880–1914*, Praha 2006.
- T. Vlček: *Praha 1900*, Praha 1986.
- D. Vojtěch: *Vášeň a ideál. Na křižovatkách moderny*, Praha 2008.
- J. Vojvodík: *Od estetismu k eschatonu*, Praha 2004.
- R. Wellek: *Koncepty literární vědy* (ed. V. Papoušek), Jinočany 2005.
- A. N. Whitehead: *Symbolismus, jeho význam a účín*, Praha 1998.
- P. Wittlich: *Česká secese*, Praha 1982.
- Zajatci hvězd a snů. Katolická moderna a její časopis Nový život (1896–1907)* (ed. R. Musil a A. Filip), Praha 2000.
- Zpívající labutě* (ed. I. Slavík), Praha 1971.
- Další literatura bude uvedena v rozpisu k tématům jednotlivých seminářů.